

"По американското јавно потврдување дека Македонците не се таканаречени туку се реалност, Грција го губи тлото под нозете. Ние тоа треба максимално да го искористиме. Затоа, по Букурешт, нам ни требаше сериозна анализа, седнување на маса, собирање на домашни и странски експерти, со кои ќе се направи нова стратегија и тогаш ќе ја видиме правната димензија, која апсолутно не треба да се отфрли", вели поранешниот амбасадор Ристо Никовски.

"Прашањето дали сте за промена на името во себе содржи илјада прашања. Многу е важно за каква промена се работи. Всушност, она што го видовме како предлог на Нимиц воопшто не беше прашање за промена на името за меѓународна употреба, туку има точки кои се однесуваат на други промени и претставуваат директно мешање во внатрешните работи на РМ, што е забрането со сите меѓународни документи", истакна проф. д-р Гордана Силјановска.

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

На Македонија ѝ е неопходна обединетост во однос на прашањето за решавање на спорот со Р Грција, но и заеднички штаб во кој би се вклучиле и домашни и странски експерти, кои би направиле сеопфатна анализа за тоа што ни се случи во Букурешт и како понатаму. Ова се дел од заклучоците на учесниците на трибината "Што треба Македонија да направи по грчкото вето во Букурешт", во организација на Македонска Алијанса и Центарот за Истражување и креирање политики. Некои од експертите побараа Македонија да ја тужи Грција пред Меѓународниот суд за правда, а други велат дека на иницијатива на Македонија ГС на ОН треба да побара мислење од овој Суд.

"Ние стопроцентно можеме да сметаме дека такво мислење од страна на Генералното собрание ќе биде прифатено", вели Игор Јанев од Институтот за политички науки во Белград, кој решавањето на проблемот со името го објаснува со ситуацијата во Р Србија.

"Кога таа стана СРЈ, а претходно беше СФРЈ се побунија Словенија и Хрватска, по углед на Грција. Но, тогаш од понизок

МАКЕДОНСКА АЛИЈАНСА И ЦЕНТАР "ШТО ТРЕБА МАКЕДОНИЈА ДА НА

НЕОПХОДЕН Е ЗАЕДНИЧКИ ШТАБ, СОСТАВЕН
ОД ДОМАШНИ И СТРАНСКИ ЕКСПЕРТИ, ЗА
ДА СЕ ОДЛУЧИ ШТО ПОНАТАМУ

МАКЕДОНЦИТЕ "ЕВРОПЕЈЦИ" И ПРЕТВОРАТ ВО

НЕСЕРИОЗЕН ОДНОС

Јана Лозановска објаснува дека македонските политички фактори мора да сфатат ότι имаме сериозен проблем со Грците, кој не смее со несериозен однос да се одложува до неповрат.

"Како несериозно однесување - посочува таа - го сметам фактот што македонската страна непосредно пред и по Букурешт не знаеше како да се носи со зголемениот притисок за компромис, и тоа што спиеше на уво дека ќе влезе во НАТО под привремено име, за кое сметам дека за нас ќе беше штетно решение. Кога Македонија ќе сфати дека има проблем тогаш неминовно ќе дојде прашањето дека мора да подготви сеопфатна самостојна стратегија, а не тоа да го прави декларативно. Велам самостојна, бидејќи и покрај поддршката која ја уживаме од САД и од останатите земји, која е повеќе од добре дојдена, таа мора да сфати дека потпирајќи се само на себе може да го реши ова прашање, а не тоа да се бара во постојана поддршка, од типот на изјавите на Фрид дека постои македонски јазик и националност. Таквите изјави алудираат на несигурност околу витални прашања. Македонија не смее прашањето да го решава под притисок. Сметам дека преговори и евентуален компромис се невозможни, не може да се дојде до

службеник од Секретаријатот на ОН им беше одговорено дека државите сами одлучуваат за името и знамето и за такво нешто не се донесува меѓународна одлука. Значи, во случајот на Србија овој грчки модел не профункционира. Со други зборови, кога ОН ќе го прифатат судското мислење треба да воспостават право кое важи во секоја друга држава, правото да го има своето име во ОН. Тоа е целата постапка, нема да погрешам ако ви кажам дека таа има рутински карактер, многу е едноставна, и аматер може да ја направи. Не знам зошто Владата чека и зошто во тој правец ништо не прави. Се работи за едно прашање, простопроширена реченица, која на иницијатива на Македонија, преку ГС треба да се упати до Судот. Македонија веднаш треба да тргне во таа постапка, да ги запази роковите и да не размислува во насока на тоа што би се случило ако повторно биде вратена на маса да преговара за името. Ние и така и така преговараме за името. Не би било лошо Владата или најврвните функционери да испратат такво барање - на иницијатива на Македонија ГС да постави прашање дали тие услови се дополнителни во однос на потпишаните или не, и конечно проблемот да се расчисти на ГС следната година, кога ќе се прифати судското мислење", вели Јанев.

РОТ ЗА ИСТРАЖУВАЊЕ И КРЕИРАЊЕ ПОЛИТИКИ: ПРАВИ ПО ГРЧКОТО ВЕТО ВО БУКУРЕШТ"

компромис ако има дијаметрално разединети страни. Можеби Македонија, преку правните мерки кои би се презеле во ООН, може да го реши ова прашање. Се согласувам со проф. Јанев за иницирање на барањето за советодавно мислење, но во Букурешт имаше флагрантно кршење на меѓународните права и Македонија треба да ја тужи Грција пред Меѓународниот суд. Само ваков чин може да ја размрда Грција или да ја спречи и натаму кон нас да се однесува негаторски. Иако Грција била многу пресметлива во создавањето на Времената спогодба во која постои одредба која експлицитно исклучува поднесување тужба околу разликите за името, Судот во неколку случаи може да најде јурисдикција или основа во она што се

манипулација. Кога разговараме за името за меѓународна употреба тоа значи дека разговараме за тоа дека треба да ја замениме кратенката ФИРОМ, а не за име кое ќе го загрози идентитетот, за тоа никој нема да разговара... Оваа Влада ќе мора во следниот период да го договори спорот со Грција. Не веламакко, но не е точно дека тоа е невозможно. Името кое отиде во Букурешт беше токму такво, не го загрозуваше идентитетот, а беше за меѓународна употреба. Владата ќе мора тоа да го направи или ќе ја стави земјата во изолација. Нема влада во Македонија која може да издржи земјата да ѝ пропаѓа пред очи. А ако се случи тоа, тогаш што правела досега, го држела народот во лажна еуфорија".

Поранешниот амбасадор Ристо Ни-

губи тлото под нозете. Ние тоа треба максимално да го искористиме. Затоа по Букурешт нам ни требаше сериозна анализа, седнување на маса, собирање на домашни и странски експерти, со кои ќе се направи нова стратегија и тогаш ќе ја видиме правната димензија, која апсолутно не треба да се отфрли за да се дојде до резултат", коментира Никовски.

ШТО ЗНАЧИ ПРОМЕНАТА НА ИМЕТО

Проф. д-р Гордана Силјановска истакнува:

НЕМА ДА ДОЗВОЛАТ "ПАТРИОТИ" ДА ГИ "ТАКАНАРЕЧЕНИ..."

НИКОЈ НЕМА МАНДАТ ДА ГО МЕНУВА ИМЕТО

случи, на пример, со забраната за прелет на МАТ преку грчка територија. Не можам да ја разберам континуираната аверзија на македонската страна да ги преземе овие мерки. Да беше на наше место некоја друга држава досега ќе одеше до Меѓународниот суд за правда, или ќе бараше советодавно мислење, или ќе поднесе тужба".

На трибината можеа да се слушнат и поинакви мислења.

Проф. д-р Љубомир Фрчкоски потенцира дека ние не смеаме да го трошиме националниот идентитет со лажни платформи.

"Не е точен терминот - вели тој - дека идентитетот се заменува со името. Тоа е

ковски објаснува дека по Букурешт ќе треба да сфатиме оти времето веќе не работи за нас. Таму беше поставена рампа кон евроинтеграциите, која ја контролира Грција.

"Грција со Времената спогодба се откажа од правото на вето. За жал, ние тоа не го искористивме. Но, повторно увидовме дека не функционира правото. Денес сме доведени во сериозна ситуација, а сите обвинувања за Владата дека не направила ништо се чисто политиканство и предизборни маневри. Таа направи сè за Македонија да влезе во НАТО. По американското јавно потврдување дека Македонците не се таканаречени туку се реалност, Грција го

"Времето ми личи на деновите пред Лисабонската декларација кога беше направен невиден пресадан во смисла на тоа дека треба да прифатиме име во кое нема да го има зборот Македонија. Сетете се што се случуваше, и тогаш имаше ембарго од Грција. Она што денес треба да го направат ООН, тогаш тоа го направи Европската заедница. Кога одам во светот, не ја претставувам само земјата, се претставувам и себеси. Постои Европска конвенција за човекови права која ми дозволува да си ја изразам националната припадност. Таа сега се криши... Јавно сакам да кажам дека поделбата која деновите ја слушам, на патриоти и на европејци е бесмислена. Кога споредувам колку тие кои се претставуваат како европејци биле на власт, односно 12 години, наспроти 6, ние имаме проблем, ние досега требаше да бидеме во ЕУ зашто нè водеа европејци... Прашањето дали сте за промена на името во себе содржи илјада прашања. Многу е важно за каква промена се работи. Всушност, она што го видовме како предлог на Нимиц воопшто не беше прашање за промена на името за меѓународна употреба, туку има точки кои се однесуваат на други промени и претставуваат директно мешање во внатрешните работи на РМ, што е забрането со сите меѓуна-

Секојдневните притисоци од грчка страна отидоа и дотаму што ЕУ, под притисок на Грција, се осмели да менува веќе усвоени документи за Македонија. Всушност, се преработува Мислењето на Економско-социјалниот комитет за нашава земја, усвоено на 12 март, чиј претседател е Гркот Димитрис Димитријадис, со цел да се замени придавката "македонски" со изразот "ПЈРМ", "македонско граѓанско општество" со "граѓанско општество на ПЈРМ", како и "Македонци" и "македонско население" со "славوماкедонци", односно "население на ПЈРМ".

Оваа национал-шовинистичка политика на официјална Атина не само што ги усложнува македонско-грчките односи, туку ги доведува во прашање и најавите за продолжување на разговорите околу спорот со името. Според добрите познавачи на приликите, сите негаторски активности се поврзани со цел да ја намалат улогата на македонскиот народ, односно на македонската нација како фактор во меѓународната политика.

Забраната за прелет на МАТ на грчкиот воздушен простор, блокадата на вагоните на "Македонски железници", претепувањето на македонските возачи во близина на Лариса, како и најновиот атак врз суштествувањето на македонската нација и држава се само дел од агресивната грчка негаторска политика, која има цел да го избрише постоењето на македонскиот народ и држава. Се работи за флагрантно кршење на меѓународните правни норми, за кои постојат соодветни казни, но засега ништо од тоа, а и ретко кој денес го почитува владеењето на правото.

родни документи. Сега од билатерален спорот се трансформира во мултилатерален, а ние немаме спор со 120 држави. Сигурно државите кои не признале под уставното име ќе држат до тоа дека признале име на една држава и на тој начин манифестираат суверенитет, интегритет итн. Би сакала по Букурешт или во изборната кампања и едните и другите да ми кажат што подразбираат под промена на името. Да видам кои опции во компромисот тие мислат дека се прифатливи. За друго немаат мандат. А тезата која деновиве ја слушам дека отидоа во Букурешт, но ниту влегоа во НАТО ниту името го задржаа, и тврдењето дека можело и да го задржиме уставното име и да влеземе во НАТО е гола политичка реторика и е навредливо дури и за здравиот

МАКЕДОНСКОТО ИМЕ НЕ СМЕЕ ДА ЗАГИНЕ

разум. Во кампањата може кој сака да зборува за референдум. За него во Уставот има услови. Тоа да го оставиме, но да не заборавиме дека кога ќе влегуваме во НАТО и во ЕУ мораме да го почитуваме Уставот. Дали НАТО ќе го перцепираме како меѓународна организација, или како сојуз на држави, не знам, но таму има услови. Во првиот случај, меѓународна организација - се вели дека парламентот носи одлука со апсолутно мнозинство. Ако е сојуз на држави тогаш таму има не само двотетинско мнозинство, туку има и референдум. Во тие клаузули или ставови околу преговорите јас прочитав дека предмет е историското име, но тоа не може да биде предмет. Предмет може да биде само договарање за име за меѓународна употреба. Нека има и илјада варијанти, но какви се тие преговори во кои вие треба да погодите на бинго кое име го претпочитува Грција. Во однос на дилемата околу меѓународните судови? Ние понекогаш ја дезинформираме јавноста дека треба да се фрли во трошоци, и дека со тоа државата ќе биде доведена до питачки стап. Сите знаеме дека постојат можности тоа да го направи ЕУ, тоа може да го направи, на пример, како со ембаргото кога се закани дека ќе ја исклучи Грција, сега тоа може да го направат ОН. Ние требаше до секој пратеник на Европскиот парламент, па и во ООН, да доставиме книга, колку тоа и да чини, со сè ова што е генеза на проблемот. Исто така, тука е и мислењето на Бадентер, кој е духовен татко на нашиот Устав, кој вели дека името не иницира никакви територијални претензии кон Грција. Кога го сменивме Уставот ние и напишавме дека немаме територијални претензии кон Грција, и дека нема да се мешаме во внатрешните работи, а заборавивме на една темелна вредност почитување на норми на меѓународно право, што е конституционално понижување. Грчкиот Устав има одредба во која вели дека ќе ги штити Грците каде и да се. Она што се случи со извештајот во Европскиот парламент е директно мешање во внатрешните работи на РМ".

Љупчо Ристовски додава: "Поимите мала држава и мал народ не доликуваат на луѓе кои си го респектираат сопствениот народ, својата држава, својата историја, својот внатрешен потенцијал. Ако есенцијално, политичарите како Божја промисла ја добиле довербата од народот и не го ценат и не го почитуваат сопствениот народ, тогаш продуцираат состојба во која ниту другите можат да не ценат и почитуваат и како нација и како држава. Затоа ќе слушнете изјави за заплашување на Македонците со разни сценарија. Последниците за автохтониот македонски народ биле ужасни. Грчката држава во остатокот од XX век континуирано и систематски преземаше чекори за елиминирање на сите елементарни знаци на македонскиот идентитет. Македонците беа тепани, затворани и префрлани по острови само затоа што се Македонци по раѓање или зашто зборуваат на македонски јазик".

Славко Манговски од Македонска Алијанса се осврна на тоа како Македонците во дијаспората лобираат за Македонија.

"Ние сме меѓу ретките земји кои не знаат што е лоби за промоција на националните интереси. Рецептот за успешно лоби е соработка на дијаспората и државата. Ние, за среќа, имаме огромна дијаспора која е подготвена во секое време да направи сè за Македонија. И покрај тоа што Обединетата македонска дијаспора отвори своја Канцеларија во Вашингтон, сепак, без учество на државата нема да има поголеми резултати... Економската размена со САД е на мошне ниско ниво и тоа треба да се промени, а треба да се постигне и прогрес во однос на името".

И Сем Вакнин препорачува да ѝ се посветиме на економијата, а останатото ќе дојде само по себе.

Пеце Василијадис од "Виножито" истакна дека Македонците од Грција се надеваат дека Македонија нема да се откаже од националниот идентитет, бидејќи тогаш и македонското малцинство во Грција нема да биде признато.